

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ARCHITEKTŪROS ĮSTATYMO NR. XIII-425 12, 13 IR 14 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
ĮSTATYMAS

2026 m. d. Nr.
Vilnius

1 straipsnis. 12 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 12 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Dėl šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 1, 2, 3, 4, 5 ir 6 5 punktuose nurodytų objektų rengiami projektiniai pasiūlymai statinio architektūrinei idėjai išreikšti. Dėl šio įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 1 ir 2 3 punktuose **punkte** nurodytų objektų teritorijos vystymo koncepcijai suformuoti išreiškiama urbanistinė idėja. Projektinius pasiūlymus, teritorijos vystymo koncepciją turi pasirašyti atestuotas architektas kartu su bendraautoriais.“

2 straipsnis. 13 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 13 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytais objektais, ~~gavus regioninės architektūros tarybos rekomendaciją, savivaldybės tarybos sprendimu pripažinti:~~

- ~~1) miestų teritorijų vystymo bendrosios kryptys;~~
- ~~2) miestų ir miestelių plėtrai ir savitumo išsaugojimui reikšmingų jų teritorijos dalių erdvinio vystymo kryptys;~~
- ~~3) statiniai (išskyrus požeminius statinius, kuriuose žmonės negyvena ir nuolat nedirba) miestų ir miestelių senamiesčiuose ar jų istorinėse dalyse, registruotuose Kultūros vertybių registre, ar centrinėse miestų dalyse, taip pat statiniai, kurių atsiradimas darys poveikį miesto ar miestelio istoriškai susiklosčiusiai urbanistinei erdvinei struktūrai ir aplinkos formavimui;~~
- ~~4) valstybę, savivaldybes ir miestus reprezentuojanti architektūra Lietuvoje ir užsienio šalyse (paviljonai, ekspozicijos tarptautinėse parodose, valstybės diplomatinės atstovybės ir kita);~~
- ~~5) restauruojami ir (ar) pritaikomi bei atkuriami nekilnojamojo kultūros paveldo objektai (statiniai) arba rekonstruojami ir statomi nauji statiniai kultūros paveldo objektų teritorijose;~~
- ~~6) statiniai teritorijų planavimo dokumentuose numatytais atvejais.~~

1) valstybę, savivaldybes ir miestus reprezentuojanti architektūra Lietuvoje ir užsienio šalyse (paviljonai, ekspozicijos tarptautinėse parodose, valstybės diplomatinės atstovybės ir kita), skirta Lietuvos Respublikos, savivaldybių ar miestų tapatybei, kultūrinėms vertybėms ir įvairdžiui nacionaliniu ar tarptautiniu mastu atskleisti bei reprezentuoti;

2) objektai, nurodyti teritorijų planavimo dokumentuose;

3) miestų ir miestelių (jų dalių) plėtrai ir savitumui išsaugoti reikšmingų teritorijų vystymo koncepcijos savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintose teritorijose;

4) statiniai (išskyrus požeminius statinius, kuriuose žmonės negyvena ir nuolat nedirba) miestų ir miestelių senamiesčiuose ar jų istorinėse dalyse, registruotuose Kultūros vertybių registro informacinėje sistemoje, ar centrinėse miestų dalyse, kurių atsiradimas darys poveikį miesto ar miestelio istoriškai susiklosčiusiai urbanistinei erdvinei struktūrai ir aplinkos formavimui, pagal savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus kriterijus (paskirtį, aukštumą, plotą, tūrį, kitus statinių parametrus);

5) valstybės ir (ar) savivaldybių biudžeto lėšomis finansuojami objektai pagal savivaldybės tarybos sprendimu patvirtintus kriterijus (paskirtį, aukštingumą, plotą, tūrį, kitus statinių parametrus).“

2. Papildyti 13 straipsnį 2¹ dalimi:

„2¹. Dėl šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytų objektų pripažinimo šio straipsnio 1 dalyje nurodytais objektais sprendimą priima šio straipsnio 1 dalyje nurodytų konkursų organizatorius. Dėl šio straipsnio 2 dalies 3, 4 ir 5 punktuose nurodytų objektų pripažinimo šio straipsnio 1 dalyje nurodytais objektais sprendimą priima savivaldybės taryba. Savivaldybės taryba, priimdama minėtą sprendimą, taip pat nustatydama šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nurodytas teritorijas, šio straipsnio 2 dalies 4 ir 5 punktuose nurodytus kriterijus, atsižvelgia į regioninės architektūros tarybos rekomendaciją dėl šių objektų architektūrinės ir urbanistinės reikšmės ir į šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytus architektūros kokybės kriterijus.“

3. Pakeisti 13 straipsnio 5 dalį ir ją išdėstyti taip:

„5. Šio straipsnio 4 3 dalyje nurodyti subjektai, vykdydami šio straipsnio 1 dalyje nurodytus konkursus, privalo pagal aplinkos ministro nustatyta tvarka, o šio straipsnio 4 dalyje nurodyti subjektai – Lietuvos Respublikos architektų rūmų nustatyta tvarka parengti konkurso sąlygas ir iki konkurso pradžios raštu pagal šias tvarkas jas suderinti su Lietuvos Respublikos architektų rūmais. Lietuvos Respublikos architektų rūmai konkurso sąlygas derina, jeigu jos suderintos su savivaldybės vyriausioju architektu ir neprieštarauja šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems konkursų rengimo tikslams ir architektūros kokybės siekiui, atsižvelgdami į šio įstatymo 11 straipsnyje nurodytus architektūros kokybės kriterijus.“

4. Pakeisti 13 straipsnio 8 dalį ir ją išdėstyti taip:

„8. Jeigu statinio projektavimo paslaugoms pirkti rengiami šio straipsnio 1 dalyje nurodyti konkursai, numatomos lėšos šio statinio meno kūriniams sukurti ir (ar) įsigyti. Jeigu statinio statybai skiriamos valstybės ir (ar) savivaldybių biudžeto lėšos, numatoma numatomas ne mažiau kaip 1 procentas lėšų nuo statinio statybos sąmatinės vertės meno kūriniams sukurti ir (ar) įsigyti. Konkurso sąlygose nurodomos meno kūrinio sukūrimo ir (ar) įsigijimo sąlygos.“

3 straipsnis. 14 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 14 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Architektūros plėtros kryptys kryptis tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė:

- 1) siekti geresnės visuomeninių pastatų architektūros kokybės;
- 2) skatinti privataus sektoriaus keliamus reikalavimus architektūros kokybei;
- 3) siekti architektūros kokybės ir efektyvios statybos darnos;
- 4) siekti inovatyvios architektūros, kuriančios sveiką, visuomenės gerovei palankią ir darnią aplinką;
- 5) planuojant teritorijas, prioritetą skirti urbanistikos kokybei, statinių, gamtinio ir urbanistinio kraštovaizdžio dermei;
- 6) sudaryti geresnės Lietuvos architektūros propagavimo šalyje ir užsienyje sąlygas;
- 7) saugoti ir plėtoti nekilnojamąjį architektūrinį, urbanistinį ir etnokultūrinį paveldą;
- 8) skatinti Lietuvos architektų profesinę veiklą;
- 9) stiprinti visuomenės supratimą apie architektūros kokybės reikšmę;
- 10) stiprinti architektūros studijų kokybę.“

2. Papildyti 14 straipsnį 3 dalimi:

„3. Architektūros plėtros kryptims įgyvendinti rengiami planavimo dokumentai, vadovaujantis Lietuvos Respublikos strateginio valdymo įstatymu.“

4 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas, įgyvendinimas ir taikymas

1. Šis įstatymas, išskyrus šio straipsnio 2, 3 ir 4 dalis, įsigalioja 2028 m. sausio 1 d.

2. Aplinkos ministras ir Lietuvos Respublikos architektų rūmai iki 2027 m. rugsėjo 30 d. priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

3. Dėl šio įstatymo 2 straipsniu keičiamo Lietuvos Respublikos architektūros įstatymo 13 straipsnio 2 dalies 3, 4 ir 5 punktuose nurodytų teritorijų, kriterijų ir objektų pripažinimo 13 straipsnio 1 dalyje nurodytais objektais savivaldybių tarybos sprendimus priima iki 2027 m. gruodžio 31 d.

4. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2027 m. gruodžio 31 d. patvirtina architektūros plėtros kryptis.

5. Iki 2027 m. gruodžio 31 d. pradėtos architektūrinių konkursų organizavimo procedūros baigiamos pagal iki 2027 m. gruodžio 31 d. galiojusį teisinį reguliavimą.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentas